

Besluit SONT tarieven en voorwerpen thuishopievergoeding 2023–2024

De tarieven en voorwerpen (apparaten) van de thuishopievergoeding voor de periode 2023–2024 komen als volgt te luiden:

Tabel 1 Besluit tarieven en voorwerpen 2023–2024

Voorwerp	Tarief 2023–2024
PC / Laptop / notebook / server / mediacenter	€ 2,60
Tablet	€ 2,60
Smartphone	€ 5,30
Portable audio- / videospeler	€ 1,70
Settopbox met harde schijf / HDD-recorder	–
E-reader	€ 0,70
Externe Hard Disk Drive (HDD), Solid State Disk (SSD) en USB-stick >= 256 GB	€ 0,80
USB-stick < 256 GB	€ 0,40
Wearables met opslagmogelijkheid	€ 0,40

Voor refurbished voorwerpen die door een onderneming worden aangeboden aan eindgebruikers, geldt een tarief dat met 40% verlaagd is ten opzichte van het tarief in de tabel.

TOELICHTING

1. Inleiding

De Stichting Onderhandelingen Thuiskopievergoeding (SONT) is op grond van artikel 16e van de Auteurswet en artikel 10, onder a, Wet op de naburige rechten belast met het vaststellen van de hoogte van de vergoedingen bedoeld in artikel 16c van de Auteurswet ten behoeve van makers, naburig rechthebbenden of hun rechtverklarenden voor het verveelvoudigen van beschermde werken voor eigen oefening, studie of gebruik door natuurlijke personen op voorwerpen bestemd om een werk ten gehore te brengen, te vertonen of weer te geven, oftewel: het thuis kopiëren.

De laatste herziening van de thuiskopievergoedingen vond plaats bij besluit van 26 augustus 2020.¹ Hierin waren de tarieven vastgelegd voor de periode 1 januari 2021 tot en met 31 december 2023. Naar aanleiding van de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag in de zaak HP c.s. / SONT en Thuiskopie van 22 maart 2022² heeft de SONT echter besloten tot een tussentijdse herziening per 1 januari 2023.

Het Gerechtshof Den Haag heeft in voornoemde zaak geoordeeld dat van een thuiskopie in de zin van artikel 16c van de Auteurswet in het geval van 'tethered downloads', ofwel 'offline streaming copies' geen sprake is wanneer de kopie in opdracht van een natuurlijke persoon is gemaakt door een derde die professioneel/met commercieel oogmerk handelt. Onder 'tethered downloads', ofwel 'offline streaming copies', worden in dat verband kopieën verstaan die op een apparaat zelf 'offline' beschikbaar worden gesteld in het kader van een betaalde streamingdienst, meer in het bijzonder een streamingdienst die zich erdoor kenmerkt dat de aanbieder van die dienst de zeggenschap over het voortbestaan van de kopie zou houden, de gebruiker deze buiten de betaalde omgeving niet verder kan gebruiken en dat de rechthebbende wordt betaald. Het Gerechtshof heeft ook uitspraak gedaan over thuiskopieën in de cloud, wat geen aanleiding gaf de tarieven op dit punt aan te passen.³

In het licht van deze uitspraak en hangende het cassatieberoep dat is ingesteld bij de Hoge Raad, voorziet dit nieuwe besluit in de vaststelling van de tarieven voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2024 en behelst deze een smalle herijking van de tarieven, alleen voor zover ze worden geraakt door de uitspraak van 22 maart 2022.

Naast de aanpassingen op grond van de uitspraak van 22 maart 2022 zijn twee andere wijzigingen in het besluit opgenomen, namelijk vanwege de lage verkoopaantallen het 0-tarief voor settopboxen met harde schijf of HDD recorder, en een inflatiecorrectie.

De SONT gebruikt de periode tot en met 2024 voor een bredere herijking van de tarieven, waarin behalve de uitspraak in de lopende cassatieprocedure tegen de uitspraak van 22 maart 2022, ook andere inzichten zullen worden meegenomen.

Voor de periode 1 januari 2023 tot en met 31 december 2024, te verlengen met 1 jaar indien voor medio 2024 nog geen uitspraak in cassatie is gedaan, spreken betalingsplichtigen en rechthebbenden het volgende met elkaar af:

2. Uitgangspunten bij de onderhandelingen over en de vaststelling van de voorwerpen en de tarieven voor 2023–2024

De thuiskopievergoedingen zijn de vergoedingen als bedoeld in artikel 16c van de Auteurswet, en houden verband met de schade die wordt geleden door de auteurs en andere rechthebbenden van beschermde werken als gevolg van de thuiskopie-uitzondering.⁴ De volgende factoren zijn meegewogen bij de tarieven en voorwerpen zoals weergegeven in Tabel 1:

¹ Besluit SONT tarieven en voorwerpen thuiskopievergoeding 2021–2023, Ministerie van Justitie en Veiligheid – Strct. nr. 49273, 16-10-2020.

² Gerechtshof Den Haag arrest van 22 maart 2022, zaak C/09/561257, HP Nederland B.V., Dell B.V. en STOBI / SONT en Stichting de Thuiskopie.

³ Gerechtshof Den Haag arrest van 22 maart 2022, zaak C/09/561257, HP Nederland B.V., Dell B.V. en STOBI / SONT en Stichting de Thuiskopie, rechtsoverwegingen 4.1 t/m 4.10.

⁴ Hof van Justitie van de EU, arrest van 21 oktober 2010, zaak C-467/08, Padawan, waarin het Hof bepaalde 'dat het tussen de betrokken personen te vinden 'rechtvaardige evenwicht' impliceert dat de billijke compensatie moet worden berekend op basis van het criterium van de schade geleden door de auteurs van beschermde werken als gevolg van de invoering van de uitzondering voor het kopiëren voor privégebruik' (rechtsoverweging 50) en dat lidstaten die gebruik maken van de mogelijkheid om een thuiskopie-uitzondering in te voeren, 'moeten voorzien in de betaling van een billijke compensatie aan de auteurs die door de toepassing van deze uitzondering worden benadeeld' (rechtsoverweging 36).

1. Het Gerechtshof Den Haag heeft op 22 maart 2022 uitgesproken dat zogenaamde tethered downloads, ofwel offline streaming kopieën, niet vergoedingsplichtig zijn. Het gaat in dit besluit om downloads uit betaalde streamingdiensten dan wel betaalde abonnementen, die vooral op de smartphone worden opgeslagen.
2. Vanwege lage verkoopaantallen is het op dit moment niet doelmatig om te heffen op settopboxen met harde schijf/HDD-recorder. De hieruit voortvloeiende schade is de minimis.
3. Inflatie.

Hieronder worden de keuzes nader toegelicht. Vervolgens wordt een projectie gegeven van de verwachte facturatie op basis van de nieuwe tarieven.

3. Onderbouwing van de voorwerpen en tarieven

3.1 Vergoedingsplichtige herkomstcategorieën

Hieronder zijn volledigheidshalve de vergoedingsplichtige herkomstcategorieën weergegeven. Als gevolg van de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag van 22 maart 2022 valt de 'download uit betaalde streamingdienst/betaald abonnement' in dit besluit als herkomstcategorie buiten de reikwijdte van de thuiskopie-uitzondering en dus ook buiten dit nieuwe besluit (gecursiveerd in de tabel). Bij de aanpassing van de tarieven in het licht van de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag is wel rekening gehouden met tarieven in andere EU-lidstaten. In het geval van tablets leidt deze vergelijking tot het resultaat dat een lager tarief ten opzichte van het vorige de beoogde billijke compensatie niet langer zou waarborgen. Een lager tarief ten opzichte van het vorige zou te laag zijn in relatie tot tarieven in andere landen.

Tabel 2 In dit besluit als vergoedingsplichtig mee te nemen herkomstcategorieën

Herkomstcategorie	Besluit voor 2023–2024
originelen gekocht op cd/dvd	Ja
online gekocht	Ja
<i>Betaalde download streaming dienst</i>	<i>Nee</i>
bestaande collectie gedigitaliseerd	Ja
originelen gekregen	Ja
download podcast/vodcast	Ja
download gratis online videoplatform	Ja
downloads andere bron met toestemming	Ja
download rechtenvrije collectie	Nee
download torrentsite etc.	Nee
download streaming media onbetaald	Ja
andere download/rip/opname internet	Ja
via social media	Ja
kopie zelfgemaakt geleende originelen	Ja
kopie gemaakt door vrienden/kennissen	Nee
verkregen via vrienden of kennissen (ongespecificeerd)	Nee
zelf gemaakt materiaal	Nee
gehuurd (bijvoorbeeld van een bibliotheek) en toen gekopieerd	Ja
opname rtv	Ja
herkomst onbekend	Nee

3.2 De minimis beoordeling opslag op settopboxen met harde schijf en harddiskrecorders

Door de verschuiving in de markt van het gebruik van settopboxen met een interne harde schijf naar nPVR-diensten, is het volume van vergoedingsplichtige settopboxen met harde schijf en harddiskrecorders dusdanig laag geworden dat een vergoeding op de resterende settopboxen met harde schijf en harddiskrecorders niet dienstig is. Het tarief voor deze categorie voorwerpen vervalt daarom per 1 januari 2023.

3.3 Inflatie

Net als in de vorige besluiten geldt het consumentenprijsindexcijfer (CPI) als basis voor de indexering van de tarieven. In de nieuwe tarieven is de inflatie sinds het vorige besluit verdisconteerd.

4 Nadere toelichting op overige tarieven

4.1 Verduidelijking definitie refurbished voorwerp

Vanwege de kortere gebruiksduur is ook het aantal thuiskopieën dat op een refurbished apparaat wordt opgeslagen, lager. Derhalve geldt voor refurbished voorwerpen die door een onderneming worden aangeboden aan consumenten, sinds 2021 een tarief dat met 40% verlaagd is ten opzichte van het tarief in de tabel. Dit percentage blijft in 2023–2024 ongewijzigd.

Definitie gebruiksklaar maken

Het proces van refurbishment wordt door de SONT gezien als een vorm van fabricage in de zin van art. 16c Aw. In sommige gevallen worden verschillende stappen in het refurbishment proces voor rekening van verschillende partijen uitgevoerd. Dan kan de vraag opkomen wie in de keten heffingsplichtig is. Partijen binnen SONT willen de verschillende spelers in de markt voor refurbished apparaten een handreiking bieden waarmee zij onderling kunnen bepalen wie van hen geldt als de fabrikant en daarmee als betalingsplichtige.

Daarvoor willen de partijen in SONT aanhaken bij de partij die het voorwerp gebruiksklaar maakt voor de consument. Van gebruiksklaar is sprake als het voorwerp wordt aangeboden op een gelijkwaardige manier als het op de markt voor reguliere voorwerpen (d.w.z. niet-refurbished) wordt aangeboden. Er zijn geen essentiële handelingen meer nodig om het geschikt te maken voor normaal consumentengebruik. Onder normaal consumentengebruik wordt verstaan dat het voorwerp geschikt is om er auteursrechtelijk beschermd materiaal op vast te kunnen leggen, weer te geven, af te spelen of te vertonen.

Ter illustratie: Voor een smartphone betekent dit in elk geval dat het geheugen is gewist en dat een besturingssysteem (OS) is geïnstalleerd. Voor een laptop of PC is het geheugen gewist en wordt een besturingssysteem op de in de markt gebruikelijke wijze meegeleverd of ter beschikking gesteld ten behoeve van de eindgebruiker. Een gemiddelde consument kan de voorwerpen kopen en nog diezelfde dag gaan gebruiken.

Op 26 oktober 2022 oordeelde de rechtbank Den Haag in de zaak van Stichting de Thuiskopie tegen SES Computers BV (kenmerk C/09/596559/HA ZA 20-720) dat het louter repareren of controleren van een apparaat dat vervolgens wordt verhandeld, niet kan worden gekwalificeerd als fabricage in de zin van de Auteurswet. Bij het feitelijk opleggen van de thuiskopievergoeding zal rekening moeten worden gehouden met deze uitspraak. Handelingen die in het kader van refurbishment worden verricht zijn vergoedingsplichtig indien deze handelingen gelijk kunnen worden gesteld aan fabricage. Relevant is op te merken dat ook volgens deze door de rechtbank gepreciseerde maatstaf de meeste als refurbished aangeboden voorwerpen vergoedingsplichtig zijn, omdat er vaak sprake is van meer dan reparatie of controle, of omdat ze geïmporteerd zijn uit het buitenland of afkomstig zijn van professionele gebruikers. Daarbij heeft de rechter in het vonnis bevestigd dat de verkoper van vergoedingsplichtige voorwerpen op grond van artikel 16ga Auteurswet verplicht is om te bewijzen dat de thuiskopievergoeding is betaald, althans wie de importeur of fabrikant van de vergoedingsplichtige voorwerpen in Nederland is geweest. Kan zij dat niet, dan zal zij de thuiskopievergoeding zelf moeten betalen.

4.2 Cloud

Uit het consumentenonderzoek van Kantar blijkt dat cloudopslag voor thuiskopieën met name wordt gebruikt in combinatie met de PC/laptop, tablet en smartphone, waarbij gebruikers de cloud vooral gebruiken als backup-medium en bestanden automatisch laten synchroniseren. Gelet op de omvang van het thuiskopiëren op personal lockers in de cloud geldt sinds 2021 een tariefopslag van 10% voor de genoemde apparaten. Deze tariefopslag was onderdeel van de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag van 22 maart 2022, en is door het hof niet verworpen.⁵ Dit percentage blijft in 2023–2024 ongewijzigd.

5. Uitvoering en handhaving

Stichting de Thuiskopie heeft zich bereid verklaard een deel van het incasso-volume te bestemmen voor een korting van maximaal 5% ten behoeve van betalingsplichtigen die standaardafspraken

⁵ Gerechtshof Den Haag arrest van 22 maart 2022, zaak C/09/561257, HP Nederland B.V., Dell B.V. en STOBI / SONT en Stichting de Thuiskopie, rechtsoverwegingen 5.9 en 5.10.

hebben gemaakt met Stichting de Thuiskopie, vanwege de daarmee gemoeide lagere juridische en incassokosten.

Bij de uitvoering van de Thuiskopieregeling maken vertegenwoordigers van importeurs en fabrikanten afspraken met Stichting de Thuiskopie. Uitgangspunten zijn minimale administratieve lasten voor alle betrokkenen en minimale mogelijkheden en/of prikkels voor ontduiking. Partijen zijn in onderling overleg tot een vergoeding gekomen voor meewerkende importeurs en fabrikanten. Stichting de Thuiskopie maakt het mogelijk om professionele gebruikers en exporteurs op een eenvoudige manier in aanmerking te laten komen voor vrijstelling vooraf of restitutie achteraf van de betaalde thuiskopie-vergoeding.

6. Ontwikkeling tarieven en verwachte facturatie

Tabel 3 geeft de oude en de nieuwe tarieven weer. Tevens geeft de tabel een projectie van de verwachte facturatie per categorie voorwerpen/apparaten.

Tabel 3 Ontwikkeling tarieven en verwachte facturatie

Voorwerp	Tarief 2021–2022	Tarief 2023–2024	Aantallen × 1.000 (o.b.v. 2021)	Projectie incasso 2023 (mln.)
PC / Laptop / notebook / server / mediacentre	€ 2,70	€ 2,60	2.123	€ 5,5
Tablet	€ 2,20	€ 2,60	1.431	€ 3,7
Smartphone / Telefoon met MP3-speler	€ 7,30	€ 5,30	5.165	€ 27,4
Portable audio- / videospeler	€ 2,10	€ 1,70	41	€ 0,1
Settopbox met harde schijf / HDD-recorder	€ 3,80	–	3	–
E-reader	€ 1,10	€ 0,70	150	€ 0,1
Externe HDD, SSD en USB-stick >=256 GB	€ 1,00	€ 0,80	624	€ 0,5
USB-stick < 256 GB	€ 0,50	€ 0,40	1.981	€ 0,8
Wearables met opslagmogelijkheid	€ 0,60	€ 0,40	792	€ 0,3
Facturatie		<i>Schatting facturatie (mln.)</i>		€ 38,4
		<i>Incentives, juridische kosten 5%</i>		-€ 1,9
		<i>Projectie netto (mln.)</i>		€ 36,5

Voor refurbished voorwerpen die door een onderneming worden aangeboden aan eindgebruikers, geldt een tarief dat met 40% verlaagd is ten opzichte van het tarief in de tabel. De projecties in de tabel zijn exclusief deze verlaging voor refurbished apparaten.

7. Tot besluit

Dit nieuwe Besluit op Hoofdlijnen geldt, anders dan de voorgaande besluiten, voor twee jaar. In die periode zal de SONT, hangende de in paragraaf 1 besproken cassatieprocedure, juridische, technologische en marktontwikkelingen blijven evalueren en zal zij de daaruit voortvloeiende inzichten verwerken in een verdere herijking van de tarieven. Mocht de uitspraak in cassatie langer uitblijven, dan kan dit tijdelijke besluit eventueel nog worden verlengd. Eventuele herziening van de tarieven zal in beginsel alleen per 1 januari van ieder jaar plaatsvinden, teneinde duidelijkheid te creëren en administratieve lasten te beperken.